

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 OSLO

Deres referanse:

Vår referanse:
09/399-1

Vår dato:
10.12.2009

Høringsuttalelse - utkast til forskrift om kvalitetssikring i høyere utdanning og fagskoleutdanning

Komiteé for integreringstiltak – kvinner i forskning (Kif-komiteen) er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet og har som en av sine oppgaver å støtte opp om, og gi anbefalinger om tiltak som kan bidra til integrering av likestillingsarbeidet ved institusjonene i universitets- og høgskolesektoren og i forskningsinstituttsektoren og dermed bidra til økt likestilling.

GENERELT

Kif-komiteen ser positivt på forslaget om å utvide NOKUTs myndighetsområde knyttet til tilsyns- og utviklingsoppgaver. Komiteen ønsker i sin høringsuttalelse å legge vekt på følgende paragrafer i UH-loven:

§ 4-3 h) det skal sørges for ”at læringsmiljøet er innrettet for studenter av begge kjønn”
§ 6-2 Likestilling ” [u]niversiteter og høyskoler skal arbeide aktivt, målrettet og planmessig for likestilling mellom kjønnene for samtlige kategorier av stillinger ved institusjonen.”

Forskriftene som styrer NOKUTs virksomhet er hjemlet i UH-loven og Kif-komiteen mener derfor det er berettiget å sørge for at også disse momentene integreres i NOKUTs nye forskrift. Komiteen har, med referanse til UH-loven, ved flere anledninger påpekt NOKUTs rolle når det gjelder likestilling (se brev fra Kif til KD datert 23.02.09, og brev til NOKUT fra Kif med kopi til KD datert 17.09.09). Verken NOKUT eller tidligere statssekretær Jens Revold har vært avvisende til dette. (se http://forskerforum.no/module_info/index2_forskerforum.php?level=2&xid=3079). Videre vil vi gjøre oppmerksom på at i Kunnskapsdepartementets statusrapport for Kvalitetsreformen i høgre utdanning (St.Meld nr. 7 (2007-2008)) kommenteres NOKUTs rolle i kvalitetssikringsarbeidet (4.3.1). Det vises der blant annet til evalueringen av NOKUT og at det ”også vil være aktuelt å vurdere hvordan forhold som gjelder relevans, samarbeid med samfunns- og næringsliv og likestilling inngår i NOKUTs arbeid med evaluering og akkreditering”. Komiteen vil derfor sterkt anmode departementet om å benytte anledningen som en ny forskrift gir, til å innlemme momenter som tydeliggjør at NOKUTs oppgaver er hjemlet også i de paragrafer i UH-loven som vedkommer likestilling.

SPESIELT

AD § 1-4 NOKUTs tilsynsvirksomhet

I utkast til ny forskrift står det at tilsynsvirksomheten både omfatter kontrollarbeid og bistand til institusjonene i deres utviklingsarbeid. I merknadene presiseres at tilsynsoppgaven er ny for NOKUT. Tilsynsoppgavene skal være relatert til lover og forskrifter, det vil si at dette

også skal innbefatte de paragrafer som omhandler læringsmiljø for studenter av begge kjønn (§4-3 h) og § 6-2 om Likestilling). Dette bør stå eksplisitt og innarbeides i forskriften.

AD § 1-2 Krav til kvalitetssikringssystemer

I utkast til ny forskrift står det at kvalitetssikringssystemet "skal sikre og bidra til å utvikle kvaliteten i hele utdanningen..., systemet skal omfatte alle forhold som har betydning for studiekvaliteten." Kif-komiteen mener at NOKUT har en rolle i det å påse at institusjonene har et system for å arbeide for å styrke likestilling blant vitenskapelige ansatte. Det at studenten møter forelesere av begge kjønn har innvirkning på studiekvaliteten og er i tråd med § 4-3 h) i UH-loven. Dette er også påpekt av NSU. Vi vet for eksempel at kvinnelige rollemodeller og veiledere innen mannsdominerte fagområder er viktig for læringsmiljøet til kvinnelige studenter. Kjønnsbalanse blant de vitenskapelige ansatte bør inngå i NOKUTs evaluering av institusjonenes kvalitetssikringssystemer.

I merknadene står det at kvalitetssikringssystemet skal bidra til utvikling av kvaliteten i utdanningene og at kvalitetssikring har betydning for utdanningens relevans for arbeidslivet. Dette settes i sammenheng med studentens kvalifikasjoner etter endt utdanning. Komiteen vil henlede oppmerksomheten mot to forhold som angår utdanningenes relevans for arbeidslivet:

- Økt kjønnbalanse blant vitenskapelige ansatte gir tilgang til bredere erfaringstilfang. Dette er ikke minst viktig i de teknologiske utdanningene som blant annet har som mål å produsere løsninger til bruk i samfunnet. Treffsikkerheten i forhold til bruksområde og nytte styrkes når forskerstaben i større grad enn i dag er sammensatt av begge kjønn. En bedre kjønnbalanse blant forskerstaben vil slik i større grad styrke studentenes møte med arbeidslivet, da teknologifagene rekrutterer studenter som senere går over til industri og næringsliv.
- Studenter innen mange av profesjonsutdanningene skal i sitt yrkesaktive liv arbeide med mennesker, kvinner og menn, gutter og jenter. Som eksempel kan nevnes at det i dag finnes mye forskningsbasert kunnskap om jenter og gutter i skolen, om skolens betydning for gutter og jenters senere studievalg, om mekanismer som fører til gutters frafall i videregående skole. Dette er forhold som det er viktig at lærerne har kunnskap om. Det er i dag høyst varierende i hvilken grad studentene i løpet av utdanningen får tilstrekkelig kvalifikasjoner til å forstå slike problematikker.

På grunnlag av dette mener komiteen at kvaliteten i utdanningene har en likestillingsdimensjon i det å ha systemer for kjønnbalanse blant vitenskapelige ansatte og at kjønnsperspektiver i utdanningene er vesentlig for å sikre studentene kompetanse som har betydning og relevans for møtet med arbeidslivet. Komiteen mener dessuten at disse momentene har relevans for NOKUTs arbeid med akkreditering av nye studietilbud.

Vennlig hilsen

Gerd Bjørhovde (sign)
Leder

Linda M. Rustad
seniorrådgiver

Kopi til:
Likestillings- og diskrimineringsombudet